

Eduskunta, sivistysvaliokunta

siv@eduskunta.fi

Lausuntopyyntö 8.3.2020

Asia: Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain ja vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamisesta.

Viite: HE 19/2021 vp

Sivistystyönantajien lausunto eduskunnan sivistysvaliokunnalle hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain ja vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamisesta.

Lausunnon keskeinen sisältö

- Vapaan sivistystyön kustannuskehitystä tulee seurata tarkkaan ja tarvittaessa ylläpitäjille korvataan ylimääräisesti syntyneitä kustannuksia
- On selvitettävä mahdollisuus kansallisen osaamisen viitekehyksen käyttöönottamista vapaan sivistystyön opintojen osalta
- Oppilaitoksen ylläpitäjällä ei tule olla velvollisuutta jälkikäteen siirtää opiskelijan tietoja tietovarantoon, mikäli hän ei ole alkujaan siihen suostunut

Lausunto

Sivistystyönantajat ry (myöhemmin Sivista) kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä valtakunnallista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain ja vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamiseksi. Sivista pitää vapaan sivistystyön kautta hankitun osaamisen tallentamismahdollisuutta luonnollisena jatkumona osaamisen tunnistamiselle ja tunnustamiselle vapaassa sivistystyössä. Lisäksi esitys tukee kansanopistojen uutta tehtävää laajennetun oppivelvollisuuden toteuttamisessa.

Sivista on huolestunut esityksen taloudellisesta vaikutuksista erityisesti pienempien vapaan sivistystyön ylläpitäjien kohdalla. Esitys sisältää mahdollisia piilokustannuksia. Vaikka opintojen rekisteröinti on ylläpitäjille täysin vapaaehtoista, näemme sen kuitenkin viime kädessä alan kilpailun kannalta melko välttämättömänä

toimenpiteenä. Näin ollen taloudellisia kustannuksia tulee kaikille ylläpitäjille väistämättä.

Lausuntopalautteen perusteella opetus- ja kulttuuriministeriö tarkensi arvioitaan taloudellisista vaikutuksista. Tämä ei kuitenkaan hälvennä koulutuksen ylläpitäjien huolta rahoituksen riittävydestä, varsinkin näin koronakriisin keskellä. Monet toiminnoista ovat uusia ja poikkeavat nykyisestä toiminnasta. Työmäärän lisääntyminen ja hallinnollinen muutos asettavat paineita oppilaitoksen ylläpitäjille organisoida uudet tehtävät ja mahdollisesti päivittää henkilökunnan osaamista.

Sivista esittää, että vapaan sivistystyön kustannuskehitystä seurataan tältä osin tarkkaan ja tarvittaessa ylläpitäjille korvataan ylimääräisesti syntyneitä kustannuksia esimerkiksi valtioavusten kautta.

Sivistan mukaan vapaan sivistystyön kehittämistä täytyy jatkaa aktiivisesti tulevina vuosina. **Jatkon kannalta on tärkeää selvittää mahdollisuus kansallisen osaamisen viitekehyksen käyttöönottamista vapaan sivistystyön opintojen osalta.** Tämä lisäisi Sivistan mukaan osaamisen tunnistamista ja tunnustamista sekä kansainvälistä vertailtavuutta. Samaan aikaan on kuitenkin huolehdittava siitä, että vapaan sivistystyön oppilaitoksilla säilyy mahdollisuus tarjota opintoja, jotka eivät täytä osaamisperusteisuuden määritelmää.

Sivistan mukaan prosessia, miten opiskelija pyytää tietojensa tallentamista, täytyy vielä selkeyttää siltä osin, onko opiskelijalla mahdollisuus muuttaa kantaansa tietojen tallentamisen suhteen, mikäli hän jo ilmoittanut, että hän ei suostu tietojen siirtämiseen. **Sivista esittää, että oppilaitoksen ylläpitäjällä ei tule olla velvollisuutta jälkikäteen siirtää opiskelijan tietoja tietovarantoon, mikäli hän ei ole alkujaan siihen suostunut.**

Helsingissä 16.3.2021,

Sivistystyönantajat ry

Laura Rissanen
johtaja

Jussi-Pekka Rode
elinkeinopoliittinen asiantuntija